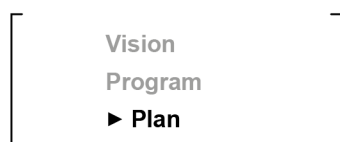


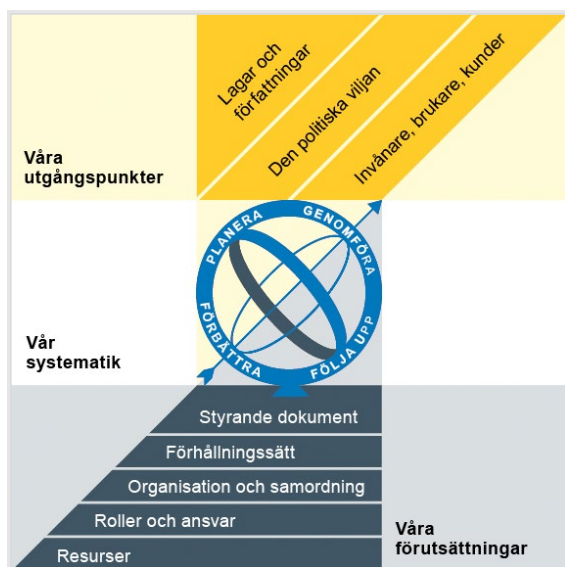
Miljö- och klimatnämndens plan för prövning och tillsyn inom alkohol och tobak 2024–2026

Bilaga 3 till miljö- och klimatnämndens budget
2024

Planerande styrande dokument



Göteborgs Stads styrsystem



Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:	Gäller för: Miljö- och klimatnämnden och miljöförvaltningen	Diarienummer: MKN-2023-18973	Datum och paragraf för beslutet:
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: 2024–2026	Senast reviderad:	Dokumentansvarig: Avdelningschef livsmedels- kontroll och tillstånd

Bilagor:

-

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Syftet med denna plan	5
1.2 Vem omfattas av planen.....	5
1.3 Giltighetstid	5
1.4 Bakgrund.....	5
1.4.1 Vårt uppdrag	5
1.4.2 Metod för planering	6
1.5 Genomförande av denna plan	6
1.6 Uppföljning av denna plan	6
1.6.1 Intern uppföljning och utvärdering	6
1.6.2 Externa revisioner	7
2.1 Prövning.....	8
2.2 Tillsyn.....	8
2.3 Råd och information samt samverkan	8
2.4 Remisser	9
2.5 Finansiering	9
2.5.1 Avgiftsfinansierad verksamhet.....	9
2.5.2 Skattefinansierad verksamhet	10
2.6 Särskilda satsningar	10
3. Resursbehov	11
3.1 Kompetensförsörjning	12
4. Reglering	13
4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter	13
4.2 Delegering av uppgifter inom prövning och tillsyn.....	14
4.3 Befogenheter och resurser	14

4.4	Organisation och utförande av provning och tillsyn	15
4.4.1	Tillsyn av restauranger med serveringstillstånd	15
4.4.2	Tillsyn av folkölsförsäljning	16
4.4.3	Tillsyn av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	16
4.4.4	Tillsyn över försäljning av tobak	16
4.4.5	Tillsyn över tobaksfria nikotinprodukter	17
4.4.6	Provning alkohol.....	17
4.4.7	Provning tobak	17

1. Inledning

1.1 Syftet med denna plan

Den här planen är vår beskrivning av hur vi uppfyller de krav som ställs på oss som myndighet utifrån alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter.

1.2 Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för miljö- och klimatnämnden och miljöförvaltningens verksamhet inom prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobaksliknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter.

1.3 Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2024–2026 och revideras årligen.

1.4 Bakgrund

Denna plan har tagit sitt ursprung ur ”Tillsynsplan Göteborgs Stad 2019–2021” som inför budget 2022 omarbetades till att bli en plan för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter. Under 2023 tillkom lagen om tobaksliknande nikotinprodukter och infördes då i planen.

Den tidigare tillsynsplanen har helt och hållet fokuserat på tillsyn och hur denna ska genomföras. I denna plan för 2024–2026 ingår även prövningen. Prövning är en stor del av vårt uppdrag och ska därför definieras och beskrivas i planen. Verksamheten har en prövning som finns beskriven i form av i processer och rutiner. Dessa utgår ifrån att alla ärenden ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt med bibehållen rättssäkerhet.

1.4.1 Vårt uppdrag

Vårt myndighetsuppdrag utgår från alkohollagen, lagen om tobak och liknade produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter som syftar till att begränsa alkoholens, tobakens, e-cigaretternas och de tobaksfria nikotinprodukternas skadeverkningar. En viktig del i detta är den prövning och tillsyn som genomförs av miljöförvaltningen. Prövningen och tillsynen syftar till att kontrollera att ovan nämnda regelverk efterföljs och därmed att människor skyddas mot de skadeverkningar dessa produkter kan ge.

1.4.2 Metod för planering

Alla serveringsställen med tillstånd att servera alkohol ska få minst ett tillsynsbesök per år. Utöver det ska tillsyn genomföras utifrån en riskbaserad prioritering som innebär att serveringsställen i krogåta områden, serveringsställen med sena öppettider samt serveringsställen med ungdomlig publik kommer att få flera besök per år. Även serveringsställen som har återkommande anmärkningar kommer att besökas flera gånger årligen.

Alla försäljningsställen med tillstånd att sälja tobak ska få minst två besök under en treårsperiod. Utöver detta besöks även verksamheter som anmält e-cigaretter och påfyllnadsbehållare, folköl och/eller tobaksfria nikotinprodukter. I många fall har verksamheter både tobakstillstånd samt anmält försäljning av någon eller några produkter. Tillsynen görs i dessa fall samlat.

Tillsyn på enskilda verksamheter prioriteras också utifrån tips från andra myndigheter eller allmänheten. Vi samarbetar regelbundet med andra myndigheter för att få en tillsyn med större effekt. Med polisen har vi ett gemensamt tillsynsansvar. Vi har regelbundna avstämmningar med samtliga polisområden där vi fångar upp objekt där vi ser att tillsyn behöver prioriteras ur ett riskperspektiv.

Denna plan är en bilaga till miljö- och klimatnämndens budget för 2024.

1.5 Genomförande av denna plan

Denna plan genomförs med utgångspunkt i miljö- och klimatnämndens och miljöförvaltningens verksamhetsplaner.

1.6 Uppföljning av denna plan

Denna plan följs genom delårs- och årsrapporter samt genom förvaltningens interna uppföljning av verksamhetsplanen.

1.6.1 Intern uppföljning och utvärdering

I delårs- och årsrapport redogör miljöförvaltningen för utfallet av provningen och tillsynen. Redogörelsen omfattar dels en nyckeltalsredovisning, dels mer generella bedömningar av effekten av genomförd provning och tillsyn.

Genom Insiktsmätningen får vi regelbundet underlag och resultat som vi sedan kan arbeta vidare med för att förbättra kundnöjdheten och därmed det förbättrade företagsklimatet.

Kvalitetssamordnarna på avdelningen ska med sin kunskap och genom sitt arbete verka för att kvalitetssäkra processer och metoder. Kvalitetssamordnarna ska också förstärka i analysarbetet och på så sätt säkerställa att det finns en systematik som bidrar till att verksamheten genomförs med rätt kvalitet.

Kvalitetssamordnarna har ansvar för att analysera och följa upp effektiviteten i de processer och metoder som används, och förväntas löpande bidra med förslag på förbättringar. Detta för att säkerställa provning och tillsyn av rätt kvalitet.

Kvalitetssamordnarna fungerar även som en stödfunktion till avdelningens ledningsgrupp.

Utöver kvalitetssamordnarna finns också under del av 2024 en verksamhetsutvecklare på enheten för att förstärka utvecklingsarbetet. Verksamhetsutvecklaren samarbetar såväl med kvalitetssamordnarna som med enhets- och avdelningschef.

Det finns även controller som stödjer verksamheten i utveckling, planering och uppföljningsarbete.

1.6.2 Externa revisioner

Länsstyrelsen granskar tillsynen i länets kommuner. Utöver Länsstyrelsen kontrollerar stadsrevisionen miljö- och klimatnämndens verksamhet och då även prövning och tillsyn inom alkohol och tobak.

2. Resursfördelning

2.1 Prövning

En sökande ska vara lämplig för att beviljas ett serverings- eller ett tobakstillstånd. Lämplighetskravet innebär att sökanden med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt ska vara lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i alkohollagen respektive lagen om tobak och liknande produkter. Kravet om lämplighet utgör en stor del av utredningen avseende ett tillstånd.

För att få ett serveringstillstånd krävs även, enligt 8 kap. 12 § alkohollagen, att minst hälften av de personer som kommunen bedömer har ett betydande inflytande i verksamheten har avlagt ett kunskapsprov med godkänt resultat. Kunskapsprov tillhandahålls av förvaltningen varje vecka och är också en del av prövningen.

Vid en prövning av en ansökan om ett serverings- eller tobakstillstånd remitterar tillståndsenheten ärendet till andra myndigheter. Det är typen av ansökan som avgör vilka instanser som ska remitteras.

2.2 Tillsyn

Syftet med tillsynen är att förebygga, konstatera och korrigera brister som kan uppstå vid servering av alkoholdrycker, försäljning av folköl, tobak, e-cigarettor samt tobaksfria nikotinprodukter.

Det är tillståndshavarnas ansvar att följa gällande lagstiftning. Verksamhetsutövare som säljer tobak och folköl ska därtill ha en fungerande egenkontroll och kunskap om vilken påverkan på människors hälsa deras verksamhet har.

Vi strävar efter att tillsynen vi bedriver ska skapa en god restaurang- och tobaksmiljö. Genom tillsyn ska vi förhindra att människor och då i synnerhet barn och unga inte utsätts för skadlig påverkan av alkohol och tobak.

Att handlägga klagomål och tips från allmänheten är också en del av vårt uppdrag och en viktig samhällsfunktion för stadens invånare.

2.3 Råd och information samt samverkan

Miljöförvaltningens ansvar för råd, information och samverkan framgår i lagstiftningen, men finns också formulerat i vägledningar från centrala myndigheter och i uppdrag från kommunfullmäktige.

Syftet med råd och information är att underlätta för företagen som kommer i kontakt med oss att göra rätt. I vårt uppdrag ingår även att svara på frågor från allmänheten.

Polismyndigheten är en av våra främsta samverkanspartners. Vi samverkar även med andra myndigheter och aktörer som till exempel Skatteverket, Gränspolisen,

Räddningstjänsten, Arbetsmiljöverket, Kronofogden, Ekobrottsmyndigheten, Trafikkontoret och Stadsbyggnadskontoret. Länsstyrelsen har ett uppdrag att underlätta samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter och kan därför samordna kontakter mellan oss och andra myndigheter. Länsstyrelserna kan ge oss råd och information samt stötta oss i tillsynsarbetet genom utbildningsinsatser, nätverksträffar och individuell rådgivning.

Samverkan med andra kommuner och storstäder sker kontinuerligt via gemensamma konferenser, möten och informationsträffar.

Samverkan med näringslivet sker genom kontinuerliga branschråd samt i samband med planering av större evenemang.

2.4 Remisser

Att svara på remisser ger oss möjlighet att via vår expertkunskap påverka samhällsutveckling och lagstiftning. Vi yttrar oss över remisser inom alkohol- och tobaksområdet samt remisser från Spelinspektionen vid ansökan om spel på serveringsställen.

2.5 Finansiering

2.5.1 Avgiftsfinansierad verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten omfattar i huvudsak:

- Handläggning av ansökningar om serveringstillstånd.
- Handläggning av anmälningar kopplade till serveringstillstånd.
- Tillsyn av innehavare av serveringstillstånd.
- Handläggning av anmälningar om försäljning och/eller servering av folköl.
- Tillsyn av verksamheter som säljer och/eller serverar folköl.
- Handläggning av anmälningar om försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.
- Tillsyn av försäljningsställen som säljer elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.
- Handläggning av ansökningar om tobakstillstånd.
- Handläggning av anmälningar kopplade till tobakstillstånd.
- Tillsyn av innehavare av tobakstillstånd.
- Handläggning av anmälningar om försäljning av tobaksfria nikotinprodukter.
- Tillsyn av försäljningsställen som säljer tobaksfria nikotinprodukter.

2.5.2 Skattefinansierad verksamhet

Miljö- och klimatnämnden tar inte ut avgifter för:

- Handläggning av klagomål eller tips som visar sig vara ogrundade och inte kräver någon utredning.
- Handläggning av överklaganden av nämndens eller en överinstans beslut samt yttranden i överklagade ärenden.
- Handläggning för att svara på remisser.
- Besvara allmänna frågor och ge information.

2.6 Särskilda satsningar

Under 2024 kommer vi fortsätta utveckla våra handlägningsprocesser för att hitta smartare arbetssätt som resulterar i en mer effektiv handläggning, rätt kvalitet samt en ökad kundnöjdhet.

Under 2024 så kommer vi fortsätta utveckla vår tillsynsplanering och vår tillsynsmetodik för att skapa större effekt av vår tillsyn, högre transparens och därmed en ökad kundnöjdhet.

Till vår hjälp för att hitta rätt åtgärder att prioritera kommer resultatet från den kundresa som genomförs hösten 2023 att användas.

Arbetet med att öka digitaliseringen inom området i syfte att göra det lättare att ansöka om tillstånd, anmäla förändringar samt få information om sitt ärende har påbörjats 2023 och kommer att fortsätta under 2024.

3. Resursbehov

Utifrån det tillsynsbehov som beskrivits ovan bedömer vi att vi behöver ha 24,8 årsarbetare i form av handläggare och kvalitetssamordnare. För fler detaljer ser tabell 1.

Tabell 1: Resursbehov

Aktivitet	Totalt antal verksamheter	Planerade tillsyns-insatser 2024	Skatte-finansierad tid	Avgifts-finansierad tid	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Styrd tid							
Tillsyn serveringstillstånd	971	2 451	-32%	132%	5 411	5 411	5 411
Tillsyn tobak, folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter	650	1 018	-16%	116%	3 618	3 618	3 618
Totalt	1 621	3 469	-26%	126%	9 029	9 029	9 029
Aktivitet	Totalt antal ärenden 2022	Totalt antal uppskattade ärenden 2024	Skatte-finansierad tid	Avgifts-finansierad tid	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Händelsestyrd tid							
Ansökan serveringstillstånd	466	530	71%	29%	5 725	5 725	5 725
Anmälan serveringstillstånd	152	150	49%	51%	827	827	827
Ansökan tobak	62	78	62%	38%	1 560	1 560	1 560
Anmälan tobak, folköl, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter	640	264	31%	69%	278	278	278
Uppföljande tillsyn tobak och alkohol	-	100	100%	0%	325	325	325
Sanktionsutredningar alkohol	48	100	100%	0%	1 100	1 100	1 100
Sanktionsutredningar tobak	35	65	100%	0%	520	520	520
Rådgivning och information till allmänhet och företag		500	100%	0%	500	500	500
Rådgivning och information till myndigheter		95	100%	0%	190	190	190
Överklagade ärenden	60	37	100%	0%	555	555	555
Remisser	1	4	100%	0%	285	285	285
Totalt	2 285	2 329	75%	25%	11 745	11 745	11 745
Aktivitet			Skatte-finansierad tid	Avgifts-finansierad tid	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Behovsprioriterad tid							
Introduktionstid och produktionsbortfall			100%	0%	1 000	500	0
Totalt			100%	0%	1 000	500	0
Uppdrag							
Aktivitet			Skatte-finansierad tid	Avgifts-finansierad tid	2024 (timmar)	2025 (timmar)	2026 (timmar)
Osund konkurrens			100%	0%	500	500	500
Utveckling kvalitet			100%	0%	1 500	1 500	1 500
Digital effektivisering			100%	0%	500	500	500
Utvecklad kommunikation			100%	0%	350	250	250
Informationshanteringsarbete			100%	0%	200	300	200
Totalt			100%	0%	3 050	3 050	2 950

3.1 Kompetensförsörjning

Alla handläggare har en högskoleutbildning som är relevant för området. Utöver detta behöver handläggarna kompetensutveckling utifrån de arbetsuppgifter vi enligt lag är ålagda att göra, men också utifrån verksamhetens utvecklingsbehov. Under det senaste året har en stor del av de erfarna handläggarna slutat och nya handläggare rekryteras. Kompetensutvecklingen de närmaste åren behöver därför till stor del byggas upp från grunden. Eftersom det i stor utsträckning saknas extern utbildning till alkohol- och tobakshandläggare så behöver kompetensutvecklingen till övervägande del ske internt.

Vi arbetar med kompetensutveckling enligt följande:

- **Introduktion:** Eftersom det saknas högskoleutbildning som innehåller alla delar som en handläggare behöver behärska är introduktionen en viktig del för att bygga den grundläggande kompetensen. Alla nyanställda får därför en intern introduktion där teori och praktik blandas. Introduktionen genomförs till övervägande del av erfarna handläggarkollegor.
- **Intern kompetensutveckling:** En stor del av kompetensutvecklingen genomförs internt inom enheten. För löpande kompetensutveckling och för att kalibrera våra arbetssätt arbetar vi bland annat med både individuell handledning samt handledning i grupp. Handledning individuellt samt i grupp hålls av kvalitetssamordnare. I grupp lyfts exempel på svårigheter i handläggning och bedömning för gemensam kompetensutveckling och kvalitetssäkring. Förvaltningen genomför också interna utbildningar som vi deltar i till exempel utbildning inom MI (motiverande samtal).
- **Extern kompetensutveckling:** Länsstyrelsen anordnar regelbundet handläggarträffar ett antal gånger per år samt erbjuder en tvådagarskonferens årligen för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Länsstyrelsen anordnar också tillsammans med övriga länsstyrelser återkommande introduktionsutbildning för alkohol och tobakshandläggare. Verksamheten kalibreras också kontinuerligt genom möten med övriga storstadskommuner.

4. Reglering

Folkhälsomyndigheten har den övergripande tillsynen över att efterlevnaden av alkohollagen följs med undantag för marknadsföringsregler och viss partihandel. Det görs genom att bland annat ta in uppgifter och föra statistik.

Den som vill servera alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ansöker om ett serveringstillstånd hos den kommun där serveringsstället finns. Kommunen beslutar om serveringstillstånd och genomför tillsyn på serveringsställen för att kontrollera att alkohollagen följs.

Detalj- och partihandlare måste ha tillstånd för handel med tobaksvaror. Kommunen ansvarar för beslut om tillstånd för försäljning av tobak och liknande produkter och tillsyn av försäljningsställen. Kommunen ansvarar även för tillsyn i butiker som säljer folköl, e-cigarettor samt tobaksfria nikotinprodukter.

Öppenheten i vår verksamhet regleras framför allt av tryckfrihetsförordningen (1949:105) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut. I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar. Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock vara sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Vi har ett delat tillsynsansvar tillsammans med Polismyndigheten i enlighet med alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter.

Samordning inom myndigheten

Avdelningen för livsmedelskontroll och tillstånd har två enheter som arbetar med livsmedelskontroll och en enhet som arbetar med prövning och tillsyn av alkohol- och tobaksliknande produkter samt tobaksfria nikotinprodukter. Varje enhet har en enhetschef som har budgetansvar, ansvar för att verksamheten genomför sitt uppdrag samt ansvar för att säkerställa en god arbetsmiljö för enhetens medarbetare.

Andra delar av förvaltningen

Samordning sker genom olika typer av möten och personliga samtal i kombination med upprättade skrivna anvisningar och rutiner.

Nedan sker en uppräknings av de samordnande arbetssätt samt möten och samtal som sker internt och med andra delar av förvaltningen:

- **Förvaltningsledningsmöten:** Direktör och samtliga avdelningschefer. Direktören är sammankallande. Övergripande frågor för förvaltningen behandlas. Avrapportering och dialog kring mer avdelningsspecifika frågor hanteras delvis också.
- **Avdelningens ledningsmöten:** Avdelningschef och enhetschefer på avdelningen behandlar alla typer av gemensamma frågor. Det kan gälla strategiska och operativa verksamhetsfrågor så väl som personalfrågor och liknande. I mötet deltar även controller kontinuerligt. Mötet leds av avdelningschef.
- **Avdelningsmöten:** Samtliga medarbetare på avdelningen deltar. Gemensamma och avdelningsövergripande frågor lyfts samt information ges från förvaltnings- och avdelningsledningen. Mötet leds av avdelningschef och enhetschefer.
- **Arbetsplatsträff (APT):** Samtliga medarbetare deltar. På arbetsplatsträffen arbetar vi med utveckling, planering och uppföljning av verksamheten. Utöver det dagliga arbetet diskuteras också frågor som organisation, arbetsmiljö och ekonomi. Arbetsplatsträffen leds av enhetschef.
- **Handledningsmöten:** Handledning inom alkohol- och tobaksområdet. Mötet leds av en kvalitetssamordnare och hålls först med en gemensam del för alla handläggare och därefter uppdelat i grupperingar utifrån alkohollagstiftningen respektive tobakslag och liknande produkter samt lag om tobaksfria nikotinprodukter. Enhetschef deltar vid den gemensamma delen samt vid behov i de uppdelade grupperingarna.
- **Medarbetarsamtal och avstämningssamtal:** Enskilda samtal mellan medarbetare och chef. Medarbetarsamtal och avstämningssamtal hålls löpande minst sju gånger per år. Samtalen är en möjlighet att följa upp och utveckla varje medarbetare individuellt. Ansvarig för dessa möten är närmsta chef.

4.2 Delegering av uppgifter inom prövning och tillsyn

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs Stad delegerar inte någon uppgift inom ansvarsområdena prövning och tillsyn till någon annan myndighet. Däremot delegerar nämnden delar av besluten inom prövningen till direktören som i sin tur delegerar vidare till avdelningschef, enhetschef och handläggare.

4.3 Befogenheter och resurser

Miljö- och klimatnämndens befogenheter inom alkohol och tobaksområdena regleras huvudsakligen i alkohollagen (2010:1622), lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) samt lag om tobaksfria nikotinprodukter (2006:813).

Enligt 15§ alkohollagen samt 17 och 18 § lag om tobak och liknande produkter har tillsynsmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar, ta varuprover och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

På miljöförvaltningen centralt finns tillgång till jurister, administrativ personal, registratur, kommunikatörer, IT-personal, ekonomer, arkiv, HR-specialister och controller.

All personal får skriftligen redogöra för eventuella bisysslor vilka måste godkännas av direktören. Förvaltningen har också skriftliga rutiner för hur vi hanterar jävsituationer och eventuella mutor.

Utrymme för förvaring av arbets- och skyddskläder finns. Verktyg och teknisk utrustning finns och köps in löpande vid behov.

4.4 Organisation och utförande av provning och tillsyn

4.4.1 Tillsyn av restauranger med serveringstillstånd

Förebyggande insatser

Genom information, branschmöten och en löpande dialog med tillståndshavare arbetar vi förebyggande för att förhindra att olägenheter uppstår.

Inre tillsyn

Med inre tillsyn avses bland annat kontroll av uppgifter från olika myndigheter och att förutsättningarna för serveringstillståndet fortfarande är uppfyllda. Det kan till exempel vara om företag som har tillstånd hanterar sin ekonomi på ett, enligt lagens mening, korrekt sätt. Mellan vissa myndigheter finns en upplysningsskyldighet. Polismyndigheten ska exempelvis underrätta kommunen om förhållanden som är av betydelse för tillsynen. Det sker också kontroll av att tillståndshavaren har sänt in företagets försäljningssiffror genom de så kallade restaurangrapporterna. Till den inre tillsynen räknas även bevakning av restaurangernas marknadsföring i annonser på sociala medier och tryckta medier. För att den inre tillsynen ska kunna fungera är det nödvändigt med upparbetade kontakter med andra myndigheter.

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att restaurangens alkoholservering sker i enlighet med dess tillstånd och inte sker i strid mot gällande lag. Tillsynen sker under pågående verksamhet och kan vara gemensam med andra myndigheter. Med gemensam tillsyn avses ett fördjupat tillsynsarbete som flera berörda myndigheter planerar och/eller genomför tillsammans. Myndigheterna deltar med stöd av den lagstiftning som gäller för deras respektive sakområde. Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten ska normalt följas upp genom yttre tillsyn.

Sanktioner

Om missförhållanden föreligger kan en tillståndshavare meddelas en erinran, vid upprepade överträdelse eller allvarligare brister, en varning. Om varning inte bedöms som en tillräckligt ingripande åtgärd kan serveringstillståndet återkallas.

4.4.2 Tillsyn av folkölsförsäljning

Yttre tillsyn

Tillsynen avser besök på restauranger som enbart har servering av folköl samt i butiker som säljer folköl. Vi kontrollerar att försäljning inte sker till minderåriga, att de har ett tillräckligt matutbud samt att handlarna har ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram i övrigt.

Sanktioner

Kommunen kan meddela varning eller förbjuda näringsidkaren att sälja folköl.

4.4.3 Tillsyn av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare inte sker i strid med gällande lag. Här ingår till exempel märkning av produkter och försäljning till minderåriga.

Sanktioner

Upprepade eller allvarigare överträdelser kan leda till föreläggande eller förbud, vilka båda kan förenas med vite. Föreläggande innebär att ägaren aktivt ska vidta en åtgärd. Kommunen kan också meddela varning eller förbjuda näringsidkaren att sälja elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

4.4.4 Tillsyn över försäljning av tobak

Förebyggande insatser

Genom information och en löpande dialog med tillståndshavare arbetar vi förebyggande för att förhindra att olägenheter uppstår.

Inre tillsyn

Med inre tillsyn avses kontroll av uppgifter från olika myndigheter och att förutsättningarna för tillståndet fortfarande är uppfyllda.

För att den inre tillsynen ska fungera har vi upparbetade kontakter med andra myndigheter.

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att försäljningen följer gällande lagstiftning, till exempel försäljning till minderåriga, märkning av tobaksvaror och marknadsföring.

Med gemensam tillsyn avses ett fördjupat tillsynsarbete som flera berörda myndigheter planerar och/eller genomför tillsammans. Övriga myndigheter deltar med stöd av den lagstiftning som gäller för deras respektive sakområde.

Sanktioner

Upprepade eller allvarigare överträdelser kan leda till föreläggande eller förbud, vilka båda kan förenas med vite. Kommunen kan också meddela varning eller återkalla tobakstillståndet.

4.4.5 Tillsyn över tobaksfria nikotinprodukter

Yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att försäljning inte sker i strid med gällande lag. Här ingår till exempel märkning av produkter och försäljning till minderåriga.

Sanktioner

Upprepade eller allvarigare överträdelser kan leda till föreläggande eller förbud, vilka kan förenas med vite. Föreläggande innebär att ägaren aktivt ska vidta en åtgärd. Kommunen kan också meddela varning eller förbjuda näringsidkaren att sälja elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

4.4.6 Prövning alkohol

För att skapa en trygg och säker restaurangmiljö, så behöver en verksamhet som vill sälja alkohol ansöka om ett tillstånd. Vid prövningen av ett tillstånd så granskas restaurangägarens personliga och ekonomiska lämplighet, att dispositionsrätt till lokaler och mark för eventuell uteservering finns, att ett tillräckligt matutbud kan serveras, att lokaler har tillräcklig brandsäkerhet samt att ansvariga personer har tillräcklig kunskap inom alkohollagstiftningen (Redovisas genom ett godkänt så kallat kunskapsprov). Vid prövningen inhämtas uppgifter och synpunkter från polis, skatteverk, socialnämnd samt miljöförvaltningens hälsoskyddsmyndighet. Underlaget används för att bedöma lämpligheten hos de personer som ska driva verksamheten, kontroll av att verksamheten finansieras med skattade medel samt risk för störning för omkringboende samt påverkan på barn och ungdomar.

4.4.7 Prövning tobak

För att skapa en trygg och säker tobaksmiljö, så behöver en verksamhet som vill sälja tobak ansöka om ett tillstånd. Vid prövningen av ett tillstånd så granskas de personer som har betydande inflytande över försäljningsstället utifrån sina personliga och ekonomiska lämpligheter. För att få ett tillstånd att sälja tobak så behöver försäljningsstället också uppvisa ett egenkontrollprogram som innehåller beskrivning av hur kontroll ska genomföras för att uppfylla samtliga lagkrav som finns på ett försäljningsställe. Vid prövningen inhämtas uppgifter och synpunkter från polis och skatteverk. Underlaget används för att bedöma lämpligheten hos de personer som ska driva verksamheten, samt kontroll av att verksamheten finansieras med skattade medel.